

BİRİM ARAŞTIRMA FAALİYETLERİNİ DEĞERLENDİRME RAPORU

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

DİL ve KONUŞMA TERAPİSİ BÖLÜMÜ

Emniyet mahallesi, Muammer Yaşar Bostancı Sokak No: 16 Beşevler/Ankara

Ocak, 2020

ARAŞTIRMA FAALİYETLERİNİ DEĞERLENDİRME RAPORU

ARAŞTIRMA STRATEJİSİ VE HEDEFLERİ

1. Birimin araştırma stratejisi, hedefleri ve bu hedeflerin kimler tarafından gerçekleştirileceği belirlenmiş midir?

Gazi Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü; halkın bilgi edinmesi ve bilinçlendirilmesi ilkesi temelini benimseyen, kanıta dayalı klinik eğitimde ulusal ve uluslararası liderlik vasfına sahip, bilgiyi kullanan, bilime katkısı olan, bilimsel girişimci ruhu ve disiplinler arası yaklaşımla işbirliği içerisinde çağdaş ve bağımsız çalışma yetisine sahip olmayı hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda, mesleki muhakeme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyerek hem sağlık hizmeti hem de akademik araştırma boyutunda en üst seviyede Dil ve Konuşma Terapistleri yetiştirmeyi misyon edinmiştir.

Amaçlarımıza yönelik olarak;

- Henüz lisans programı açılmamış genç bir bölüm olmamıza rağmen, Gazi Üniversitesi'nin benimsediği ilerici ruhtan esinlenerek, Gazi Üniversitesi bünyesindeki kalite çalışmalarının başlamasıyla birlikte, fakültemizde Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu'nun kurulması hususunda çalışmalar yapılmıştır. Komisyon, bölümümüzün Öz değerlendirme raporunun hazırlanmasını, akademik ve idari personele SWOT analizlerinin yapılmasını, bölümümüzün vizyon ve misyonunun belirlenmesini ve stratejik planının hazırlanmasını gerçekleştirmiştir.
- Bölümümüzü geliştirmeye yönelik iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır.
- Lisans programının açılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bu hedeflere ulaşmak için fakülte yönetimi, bölümümüzün tüm öğretim elemanları sorumludur.

2. Birimin araştırma stratejisi ve hedefleri nelerdir? Bu hedefler nasıl belirlenmekte ve hangi sıklıkta gözden geçirilmektedir?

Akademik ve idari personel tarafından belirlenen misyon, vizyon, hedef ve amaçlara yönelik tüm çalışmalar düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Bölümümüzün hedefleri arasında, akademik çalışmalara önem verip ulusal/uluslararası yayın sayısını arttırmak ve bu çalışmaların ulusal / uluslararası bilimsel platformlarda sunulmasını sağlamak yer almaktadır.

Fakültemizin öğretim elemanları tarafından yapılan bilimsel araştırmalar akademik teşvik raporlarından takip edilebilmektedir.

3. Birimin araştırma stratejisi bütünsel ve çok boyutlu olarak mı ya da tek bir araştırma alanına yönelik olarak mı ele alınmıştır? Birimin temel araştırma ve uygulamalı araştırmaya bakışı nasıldır?

Dil ve konuşma terapisi, bebeklikten yaşlılığa dek tüm yaş gruplarına iletişimin kalitesini arttırmak temel hedefi ile dil, konuşma, ses, yutma ve yeme bozukluklarında hizmet vermektedir. Bölümümüz, hizmet verdiği alanlar çerçevesinden interdisipliner çalışma prensibini benimsemektedir.

4. Araştırmada öncelikli alanları ile ilgili araştırma faaliyetlerinde bulunmakta mıdır?

Bölümümüzde, her akademik personelin kendisini yeterli ve yetkin hissettiği öncelikli alanlar ile ilgili araştırma faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Araştırmada öncelikli alanlarında Uygulama ve Araştırma Merkezleri (UYGAR) var mı? Varsa bu merkezlerin hedefleri belirlenmiş, çıktıları izlenmekte ve değerlendirilmekte midir?

a. Araştırmada öncelikli alanları ile ilgili, iç ve dış paydaşların önerileri doğrultusunda, bilimsel ve/veya sektörel toplantılar düzenlemekte midir?

Bölümümüzde yeterli sayıda akademik personelin bulunmaması sebebiyle mesleki ve/veya bilimsel herhangi bir program düzenlenmemekte olmak ile birlikte iç ve dış paydaşların düzenlemiş olduğu toplantılara katılım sağlanmaktadır.

5. Birimin araştırma faaliyetleri ve diğer akademik faaliyetleri ile topluma hizmet arasında nasıl bir etkileşim bulunmaktadır? Buna yönelik bir stratejisi var mıdır?

Bölümümüzün toplum sağlığını koruma, geliştirme, düzenleme alanında doğrudan etkisi ve katkısı vardır. Her yaştan bireyin dil, konuşma, ses ve yutma güçlükleri ile ilgili problemlerinin giderilmesine yönelik çalışmalar planlama ve ilgili meslek elemanları ile işbirliği geliştirmektedir.

6. Birim, araştırma stratejisinin bir parçası olarak birimler ve kurumlar arası araştırma faaliyetlerini desteklemekte midir? Bu tür araştırmalara uygun platformlar geliştirmekte midir? Ve bu tür araştırmaların çıktılarını nasıl izlemekte ve değerlendirmektedir?

Bölümümüzde bulunan akademik personeller, Gazi Üniversitesi bünyesinde yer alan, ilgili bütün birimler ile ortak bilimsel çalışmalar yürütebilmektedir. Bu araştırmalar ve faaliyetler için gerekli olan donanım, yer, personel temin edilmesi konusunda yeni bir bölüm olmamızın bazı dezavantajlarını yaşayabilsek de var olan imkanların kullanımı için çaba sarf edilmektedir.

7. Birim, araştırma stratejisi olarak disiplinler arası ve/veya çok disiplinli araştırma faaliyetlerini desteklemekte midir? Bu tür araştırmalara uygun platformlar geliştirmekte midir? Ve bu tür araştırmaların çıktılarını nasıl izlemekte ve değerlendirmektedir?

Bölümümüz, araştırma stratejisi olarak disiplinler arası ve/veya çok disiplinli araştırma faaliyetlerini desteklemektedir. Bunun gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar planlanma aşamasındadır.

8. Birim, yerel/bölgesel/ulusal kalkınma hedefleriyle kendi araştırma stratejileri arasında nasıl bir bağ kurmaktadır?

Bölüm bünyesinde yürütülen çalışmalarda toplumda her yaştan bireyin dil, konuşma, ses ve yutma sağlığı ile ilgili ulusal kalkınma hedefleri de gözetilmektedir.

9. Yapılan araştırmaların bölgesel/ulusal açıdan değerlendirildiğinde ekonomik ve sosyo-kültürel katkısı var mıdır? Nasıl teşvik edilmektedir?

Bölümümüzde de yürütülen araştırmaların bölgesel/ulusal açıdan değerlendirildiğinde ekonomik ve sosyo-kültürel katkıları vardır. Çalışmaların planlanma ve yapım aşamalarında toplumda her yaştan bireyin hayat kalitesini arttırmak ve temel yararlarını göz önünde bulundurarak ekonomik ve sosyo-kültürel olanaklar, ihtiyaçlar, sorunlar dikkate alınmaktadır.

Öğrenci alımına başladıktan sonra hedefimiz hem lisans hem de lisansüstü düzeydeki öğrencilerimizi, eğitim sırasında topluma duyarlı olarak yetiştirilmektir. Tamamlanan çalışmaların hem topluma/bireye yararlı olacak olması hem de ulusal/uluslararası yayınlar olarak literatüre kazandırılması en önemli teşvik unsurudur.

10. Birimin, araştırmada etik değerleri benimsetme ile ilgili girişimleri (Etik Komisyonu, İntihali önlemeye yönelik özel yazılımlar, vs.) var mıdır?

Bununla birlikte fakültemizde yapılması planlanan bilimsel araştırmalar öncelikle etik kurul ve komisyonlarda uygunluk yönü ile incelenmekte, bölüm başkanı konu hakkında bilgilendirilerek onayı alınmakta ve gerekli izin alındıktan sonra bilimsel araştırma başlatılmaktadır.

Herhangi bir ihlali önlemeye yönelik özel yazılımları (identicate) kullanmaya yönelik bilgiye akademik personelimiz sahiptir.

11. Araştırmaların çıktıları (proje raporu, yayın, patent vb.) ödüllendirilmekte midir?

Bölüm tarafından uygulanan bir ödüllendirme sistemi bulunmamaktadır.

12. Araştırma fırsatları ile ilgili birim içi gerekli bilgi paylaşımı yapılmakta mıdır?

Düzenli olarak planlanan bilgi paylaşımları mevcut değildir. Bölüm toplantılarında bilgi paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Ayrıca bu olanakları sağlayan kurum ve kuruluşlar fakültemiz öğretim üye/elemanlarına doğrudan da ulaşabilmektedir.

13. Verilen doktora derecelerinin çeşitliliği ve doktora öğrencilerinin yurtiçi ve yurtdışı üniversitelerde öğretim görevlisi olarak işe başlama oranları takip ediliyor mu? Birim

tarafından verilen doktora derecesi ile akademik ortamda iş bulan öğrencilerin oranı nedir?

Bölümümüzde doktora programımız bulunmamaktadır.

14. Birim, araştırma öncelikleri kapsamındaki faaliyetleri için gerekli fiziki/teknik altyapının ve mali kaynakların oluşturulmasına ve uygun şekilde kullanımına yönelik politikalara sahip midir?

Bölümümüzde gerekli fiziki/teknik altyapının ve mali kaynakların oluşturulmasına yönelik ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Bölümümüzde aktif lisans programı bulunmuyor olması sebebiyle, bölümümüz akademik personeli Gazi Üniversitesi Hastanesi'ne ait fiziki/teknik altyapıdan yararlanmaktadır. İlerleyen süreçte, öğrenci alımına başlanması ile fiziki/teknik altyapının yetersiz olmasının önemli bir sorun teşkil edeceği düşünülmektedir.

15. Birim, öncelikleri kapsamındaki araştırma faaliyetlerinin nicelik ve nitelik olarak sürdürülebilirliğini nasıl güvence altına almaktadır?

Bölümümüzde lisans öğrencisinin bulunmaması, öğretim üyesi ve elemanlarının sayıca ciddi anlamda az olması ve fiziksel alt yapının yetersizliği nedeniyle araştırma faaliyetlerinin nicelik ve nitelik sürdürülebilirliği olumsuz yönde etkilenmektedir.

ARAŞTIRMA KAYNAKLARI

16. Birimin fiziki/teknik altyapısı ve mali kaynakları, araştırma öncelikleri kapsamındaki faaliyetleri gerçekleştirmek için uygun ve yeterli midir?

Bölümümüzde gerekli fiziki/teknik altyapının ve mali kaynakların oluşturulmasına yönelik ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Mevcut imkanlara yönelik politikalara sahip olmakla birlikte özellikle fakültenin fiziki koşulları (derslik, laboratuvar, uygulama üniteleri) fiziki mekanın yetersiz olması, öğrenci alımı gerçekleştiğinde yetersiz kalacaktır.

17. Kurum içi kaynakların araştırma faaliyetlerine tahsisine yönelik açık kriterler mevcut mudur?

Kurum içinde üniversitemizin sağladığı bilimsel araştırma projeleri birimi gibi birimlerden kaynak tahsisi konusunda başvuru ön koşulları ve gereklilikleri bilinmektedir. Bu konuda var olan kaynakların kullanımı hususunda sıkıntılar yaşanmaktadır.

18. Bu kriterler nasıl belirlenmekte ve hangi sıklıkta gözden geçirilmektedir?

19. Araştırma faaliyetlerine kurum içi kaynak tahsisine yönelik öncelikler mevcut ise ne tür parametreler (kurumun araştırma öncelikleri ile uyum, çok ortaklı/disiplinli araştırmalar, kurumlar arası ve/veya uluslararası ortaklıklar, lisansüstü çalışmalar, temel araştırma, uygulamalı araştırma, deneysel geliştirme, çıktı/performans vb.) dikkate alınmaktadır?

Olanaklar ölçüsünde her türlü çalışmanın desteklenmesi hedeflenmektedir.

20. Birim, kaynakların etkin/verimli kullanımı sağlamak ve ilave kaynak temin edebilmek için iç/dış paydaşlarla işbirliğini ve kurum dışından kaynak teminini nasıl teşvik etmekte ve desteklemektedir?

Yeni kurulmuş bir bölüm olmamız sebebiyle özellikle dış paydaşlardan sağlanacak olan kaynak temini hususunda aktif bir girişim mevcut değildir. İlerleyen süreçte çalışmalar planlanmaktadır.

21. Birim dışından sağlanan mevcut dış destek (proje desteği, bağış, sponsorluk vb.) birimin stratejik hedefleri ile uyumlu ve yeterli midir?

Birim dışından sağlanan dış destek birimin stratejik hedefleri ile uyumlu olmakla birlikte tek başına bu destekler yeterli olmamaktadır.

22. Birim, araştırma faaliyetlerinin etik kurallara uygun olarak yürütülmesini sağlamak için ne tür destekler (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunun gereğini yerine getirme, lisanlı yazılım kullanımı,) sunmaktadır?

Birim, araştırma faaliyetlerinin etik kurallara uygun olarak yürütülmesini sağlamak için etik kurul ve komisyon kararlarını dikkate almaktadır. Araştırmacıların kullanabileceği ihlali önlemeye yönelik özel yazılımın (identicate) kullanımı üniversitemiz tarafından sağlanmaktadır.

23. Birim, araştırma bileşeni ile ilgili hedefleri kapsamında ihtiyaç duyulan kaynakların (fiziki/teknik altyapı, mali kaynaklar) sürdürülebilirliğini nasıl sağlamaktadır?

Birimin, araştırma bileşeni ile ilgili hedefleri kapsamında ihtiyaç duyulan kaynakları (fiziki/teknik altyapı, mali kaynaklar) yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle öğrenci alımı gerçekleştirildiğinde sürdürülebilirliği ile ilgili ciddi sıkıntıların ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMA KADROSU

(Burada kastedilen sadece araştırmadan sorumlu ayrı bir kadro değil tüm öğretim üyeleridir.)

24. Birim, işe alınan/atanan araştırma personelinin gerekli yetkinliğe sahip olmasını nasıl güvence altına almaktadır?

Fakültemizde öğretim üyeleri ve öğretim/araştırma görevlileri araştırmadan sorumludur. Öğretim üyelerinin alımı sırasında belirli ön koşulları sağlamaları şartı aranmaktadır. Mesleki deneyim, bilimsel araştırma sayısı ve bilimsel donanım yeterliliğini değerlendiren çeşitli sınavları başarı ile geçmiş olması gibi koşulları gerçekleştirmiş olmaları gerekmektedir. Ayrıca fakültenin gereksinimlerine göre (mevcut alanları kuvvetlendirmek veya yeni alanlara açılmak) gibi hedefler gözetilmektedir. Araştırma / öğretim görevlisi alımı sırasında ise ön

koşulları oluşturan sınavlardaki çeşitli (ALES, YDS, lisans not ortalaması, yazılı-sözlü sınavlardaki başarısı) performansına dayalı alımlar yapılmaktadır. Öğretim üyelerinin kadro atamalarında üniversitemizin belirlemiş olduğu atama yükseltme kriterleri ile personelin yetkinliği değerlendirilmektedir. Kriterleri sağlaması durumunda atamalar gerçekleştirilmektedir. Ayrıca mevcut araştırma görevlileri 'Öncelikli alanlar' kapsamında bölümümüze atanmıştır.

25. Araştırma kadrosunun yetkinliği nasıl ölçülmekte ve değerlendirilmektedir?

Fakültemiz öğretim üye/elemanları belli kriterleri sağlayarak atandığından yetkinlikleri konusunda ayrı bir ölçüm yapılmamaktadır. Öğretim üyeleri atama yükseltme kriterleri kapsamında değerlendirilmektedir. Araştırma görevlilerinin lisansüstü ve doktora tez savunma sınavlarına girebilmek için belirli kriterleri sağlamaları gerekmektedir.

26. Araştırma kadrosunun yetkinliğinin geliştirilmesi ve iyileştirmesi için ne gibi imkânlar sunulmaktadır?

Yeni bir bölüm olması ve akademik personel sayısının az olması sebebiyle bölüm içerisinde toplantı/sempozyum/kurs v.b akademik faaliyetler henüz gerçekleştirilememektedir. Yurt içi / dışı kongre, sempozyum, kurs gibi bilimsel etkinliklere katılım desteklenmektedir. Erasmus, Mevlana gibi programlara katılımı destekleyerek araştırma kadrosunun yetkinliklerinin iyileştirilmesini sağlamaktadır.

27. Atama ve yükseltme sürecinde araştırma performansı nasıl değerlendirilmektedir?

Adaylar atama ve yükseltme kriterlerini dikkate alarak çalışmalarını raporlandırmaktadır. Atıf sayısı (h indeksi), uluslararası özgün yayın sayısı, bildiri-konferans sunumları, kitap bölümü-editörlüğü... gibi pek çok kriter ön koşul olarak bildirilmiş ve öğretim üyelerinin bu kriterleri sağlama durumlarına göre performansları belirleyici olmaktadır.

28. Birim, araştırma bileşeni kapsamındaki hedeflerine ulaşmayı sağlayacak araştırma kadrosunun, nicelik ve nitelik olarak sürdürülebilirliğini nasıl güvence altına almaktadır?

Yeni açılan bir bölüm olmamız sebebiyle, öğrenci alımına başlayabilme hususunda öğretim elemanı sayısının artırılmasına ciddi anlamda ihtiyaç vardır. Bu açıdan güvence sağlama konusunda yetersiz kalınmaktadır.

ARAŞTIRMA PERFORMANSININ İZLENMESİ VE İYİLEŞTİRİLMESİ

29. Birimin araştırma performansı verilere dayalı ve periyodik olarak ölçülmekte ve değerlendirilmekte midir?

Her yıl akademik teşvik çalışmaları kapsamında öğretim elemanlarının araştırma performansı ölçülmekte ve değerlendirilmektedir.

Araştırma performansının değerlendirilmesinde,

- a. Doktora programlarına yönelik bilgiler (doktora programlarına kayıtlı öğrenci ve mezun sayıları, mezunların akademik ortamda ve/veya sanayi kuruluşlarında çalışma oranları, yurt içi ve yurt dışında çalışma oranları vb.), Doktora programımız bulunmamaktadır.
- b. Bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkıları,
- c. Birimin mevcut araştırma faaliyetleri, araştırma hedefleriyle uyumu ve bu hedeflerin sağlanmasına katkısı kalite göstergesi olarak değerlendirilmekte ve izlenmekte midir?

30. Araştırmaların kalitesinin değerlendirilmesi ve izlenmesine yönelik mekanizma mevcut mudur?

Araştırmaların kalitesi atama ve yükseltme kriterleri ile değerlendirilmektedir. Ayrıca yapılan çalışmaların indeksli dergilerde yayınlanması, atıf sayısı gibi kriterler araştırmanın kalitesinin değerlendirmesini sağlamaktadır.

Her yıl akademik teşvik çalışmaları kapsamında öğretim elemanlarının araştırma performansı ölçülmekte ve değerlendirilmektedir.

31. Birim, araştırma performansının birimin hedeflerine ulaşmasındaki yeterliliğini nasıl gözden geçirmekte ve iyileştirilmesini nasıl gerçekleştirmektedir?

Yapılan bilgilendirme toplantıları ile hedeflere ulaşma ve yeni hedefler belirleme konularında tartışma ortamı sağlanmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bölümümüze sunulmuş bir geri bildirim raporu bulunmamaktadır.

FAKÜLTEMİZİN GÜÇLÜ YÖNLERİ: Öncelikle, öğretim elemanlarımızın bilimsel yenilikleri yakından takip etmesi ve sürekli bir gelişim içinde olmaları ve bölümümüzün alanında iyi yetişmiş ve güçlü bir kadroya sahip olması en değerli güçlü yönümüzdür. Öğretim elemanlarımızın disiplinler arası çalışmayı benimsemiş olması, bölümümüzdeki akademik personelin Gazi Üniversitesi'ni ve Dil ve konuşma terapisi bölümünü benimseyip, aidiyet duygusu ile bölümün ilerlemesi için maddi ve manevi desteklerinin olması, bölümümüzden mezun olduğunda, başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve MEB gibi kamu kurum ve kuruluşlarında iş imkanının olması, bölümümüzden mezun olduğunda özerk çalışabilme imkanının olması, bölümümüzden mezun olduğunda, mezunlarımızın çalışma alanlarının çok geniş olması ve büyük bölümünün özel sektörde iş bulabilmesi, bölümümüzün akademik personelinin yurtdışı deneyiminin oluşu ve bu sayede uluslararası platformda üniversitemizi tanıtmaya imkanının olması ve yeni açılan pek çok dil-konuşma terapisi bölümünde alanında uzman öğretim elemanı bulunmazken bölümümüzdeki tüm akademik personelin dil ve konuşma terapisi alanında uzman kişilerden oluşması diğer güçlü yönlerimiz olarak ön plana çıkmaktadır.

İYİLEŞMEYE AÇIK YÖNLERİ:

Bölümümüzde geliştirilmesi gereken en önemli iki husus bulunmaktadır. Birincisi lisans programının aktif hale getirilmesi, diğeri ise fiziki ve teknik altyapının yetersiz olmasıdır. Bu iki durum birbiri ile oldukça ilişkilidir. Birisinin gerçekleşmediği bir durumda diğerin hayata geçişi daha büyük problemler ile karşılaşılmasına sebebiyet verecektir. Diğer iyileşmeye açık yönlerimiz ise; bölümümüzde henüz yüksek lisans ve doktora programımızın olmaması, üniversite kütüphanesinde bilim dallarımıza yönelik kitap ve süreli yayın sayısının yetersizliği ve sürekliliğinin olmaması, öğretim elemanı başına düşen SCI yayın sayısının azlığı, araştırma/proje sayısının azlığı, klinik iş yükü sebebiyle çalışma/ proje vb. akademik çalışmaya yapmaya zaman kalmaması, teşvik yetersizliği ve diğer bölümler ile interdisipliner çalışma ortamının tam sağlanamaması bu sebeple bölümün diğer bölümler tarafından yeterince tanınmamış olmasıdır.